СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 150. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 30-го червня 1938. No. 150. Jersey City, N. J., Thursday, June 30, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПОДАТКАМИ ХОЧУТЬ СПЛАТИТИ ДОВГИ

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Президент Рузвелт заявив перед кореспондентами, що в урядових кругах обговорюють думку сплачення державних довгів у сумі 20 біліонів долярів, які затягнено на боротьбу з безробіттям. Ці довги малосьб сплачувати ґрішми, стягненими з податків. В тій цілі вже тепер обдумують нову податкову систему, яка принеслаб урядові цю величезну суму, потрібну для сплачення державних довгів. Не виключене, що уряд наложить на все населення якусь одноразову данину. В той спосіб зрівноваженоб державний буджет, виминаючи інфляцію. Президент заповів, що уряд далі боротиметься з безробіттям, піддержуючи державні роботи. Одначе головну ролю в тих державних роботах не буде відґравати зброєння. Президент також сказав, що американську економічну політику в тому відношенні він думає взорувати на шведській політиці й у тій цілі правдоподібно навіть вишле до Швеції спеціяльну комісію, яка простудіювалаб тамошні справи на місці.

ШКОДИ, ЗАПОДІЯНІ ДОЩЕМ.

НЮ ЙОРК. — Триденна злива, яка панувала в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі, Делавар і Пенсилвенія, накоїла багато шкід, які доходять до чотирьох міліонів долярів. Найбільше шкоди завдали дощі збіжжю, ярині та овочам. У деяких місцевостях дощ осягнув впродовж червня рекордову висоту десять цалів.

СИЛЬНІ ЗАСАДИ ЗБАНКРОТОВАНОГО БАГАЧА.

НЮ ПОРТ (Род Айленд). — Тесть відомого американського багатиря Астора, Франсіс Френч, що колись також був міліонером, але збанкротував і втратив усе, тепер подався до бюра „Доблю Пі Ей" по поміч. Втративши все майно в 1923 році він пробував ріжні професії, щоб заробити на прожиток: шоферував, кравцював, торгував. Заробляв дуже мало, та все підкресляв, що не падае на дусі. Помочі від своєї багатої родини ніяк не хотів приняти, бо говорив, що це проти його засад. Ціле життя він іншим вчив, що кожний здоровий чоловік повинен заробити сам на себе і ту засаду тепер примінює й до себе.

АРЕШТУВАЛИ ЗА МИНУЛОРІЧНЕ ВБИВСТВО.

НОРТГЕМПТОН (Масачусетс). — Поліція арештувала одного багача, Джана Бателта, в підозрінні за вбивство одного чоловіка, довершене минулого року. Тіло вбитого зацементоване в домовині, виловлено на дні ріки.

РОЗДВОЄННЯ СЕРЕД ПОЛІТИКІВ „НОВОГО РОЗДІЛУ".

ВАШИНҐТОН. — Серед політиків „нового розділу", головно серед його „лівого крила", яке взялося тепер вичистити ряди Демократичної Партії з тих елементів, що не вповні піддержують політику Рузвелта, повстав розлам. Тепер вони самі між собою ріжняться, кого взяти під „чистку", а кого задержати. Кожний з них хотів би позбутися тих сенаторів і конґресменів, які стоять на перешкоді його власної політики. Та назагал у них нема одної думки щодо того, чи така „чистка" їм вповні вдасться. Бо коли вони завізьмуться в якомусь стейті повалити якогось сенатора, а він проте вийде, то це буде компромітація для цілого уряду.

ДЛЯ ВІНЧАННЯ ТРЕБА ЛІКАРСЬКИХ ПОСВІДОК.

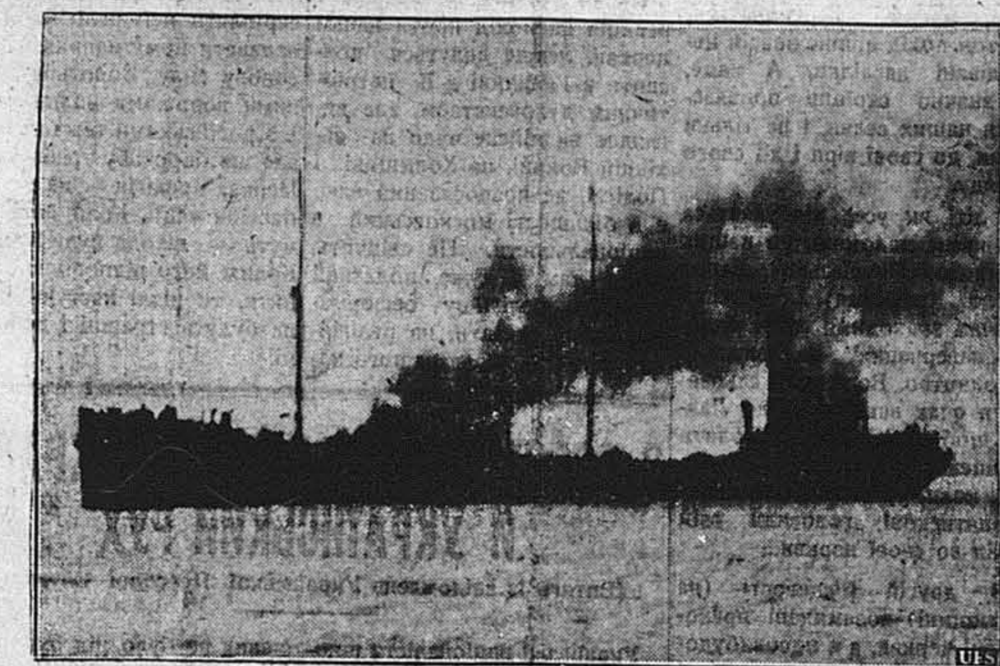
НЮ ЙОРК. — Від 1-го липня зачне обовязувати недавно ухвалений стейтовий закон, на основі якого всі особи, що бажають подружитися, мусять виказатися посвідкою лікарських оглядин, що вони є вільні від венеричної недуги сифілісу.

НАКЛИКАЄ ДО ДЕМОКРАТІЇ В ПРОМИСЛІ.

ДЖАНСОНБУРҐ (Ню Джерзі). — На конвенції американських завідувачів президент „Америкен Менаджмент Асошіейшен", Алвин Тод, сказав, що тепер на світі інші часи настали і Америці потрібно добрих, солідних, тактовних завідувачів на кожнім промисловім становищі: найменшім і найбільшім. Колись наші батьки звертали увагу на політичну демократію, даючи змогу найширшому загалові висказуватися в політичних справах, говорив він. Нині те саме мусить наступити в промислі, по фабриках. Кожний робітник мусить бути трактований чемно й відповідально. Кожний працюючий повинен дістати право висказати свою думку про той промисл, у якому він працює та в який він складає свої умові й фізичні сили. Така промислова демократія викличе в кожного працюючого почуття відповідальности за даний промисл.

ВЕЛИЧЕЗНІ ДОХОДИ СИНА РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК.— У журналі „Сатердей Івнінґ Пост" є опублікована стаття, яка доказує, що син Рузвелта, Джеймс, заробляє в асекураційнім бізнесі величезні суми, від 250 тисяч до двох міліонів річно. Також говориться там, що для тих компаній, які взяли в нього асекураційну полісу, він старається виробити протекцію в уряді.

ТОНУТЬ АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ.

Англійський нафтовий корабель „Інглиш Тенкер", горить коло Аліканте, в Еспанії, поцілений бомбою повстанців з повітря.

ФАРМЕРКА ВТОПИЛАСЯ В СТУДНІ.

Пані Ледейська, літ 30, з околиць Ґардентону, Ман., пробувала витягнути зо студні відро зо сметаною. Серед того урвалася линва, а пані Ледейська, стараючись досягнути ту линву, похилилася до студні і, стративши рівновагу, впала у воду. Муж, рятуючи жінку, в поспіху приніс драбину. Одначе показалося, що драбина була закоротка. Щойно сусіди, які надбігли, видобули паню Ледейську зо студні, одначе вже мертву.

ВТІКАЮЧИ ПЕРЕД ПОЛІЦІЄЮ, ВТОНУВ У ДУНАЙЦІ.

Цими днями підчас погоні поліції за злодіями у Новому Санчі злодій скочив до Дунайця й утонув. Другої днини повідомила поліцію Катерина Ольхава зо Старого Санча, що загинув її син, відомий із злодійських виступів. Всеж чекали, коли буде можна устійнити ідентичність пропалого. Щойно по 11 днях Юліян Воляк з Рожнева знайшов у Тропі вистаюче з води мертве тіло чоловіка. Виявилося, що це Іван Ольхава. Це він утікав перед погонею й утопився в Дунайці.

ПОЛІЦІЙНИЙ АГЕНТ ОПІКУНОМ ЗЛОДІЇВ.

У Варшаві відбулася розправа проти К. Ящика, поліційного агента, обвинуваченого за те, що створював проступникам „алібі". Впало в очі, що арештовані злодії зачасто покликуються на згаданого агента, який у своїй книжечці рапортів мав записки, що доказували їх „алібі". Провірили книжечку рапортів і вияснилося, що агент фальшував вписи для вжитку криміналістів, що мали з ним звязки. Ящик не прибув на розправу. Процес відложили, а обвинуваченого веліли арештувати.

ДИКІ ОБИЧАЇ В МЕХІВЩИНІ.

Через село Печиноґі, повіт Мехів, переходив робітник Баранецкі. Сільські хлопці — без ніякої причини — засипали його ґрадом каміння. Перевезений до лічниці робітник помер. Арештовані чотири хлопці зізнали, що кидали камінням тільки для самого жарту.

ФАЛЬШИВИЙ РАДНИК СКАРБОВОЇ ПАЛАТИ.

У станиславівському воєвідстві вештався обманець, що представлявся радником скарбової палати або інспектором скарбового уряду в Станиславові. Цей обманець, Рудольф Сусабовскі, їздив по селах і містечках і переводив контролю по склепах. М. ін. перевів контролю в склепі Я. Біля в Кривотулах Старих. Він забрав звідтам 40 зл., як кошти; у Д. Дублера по контролі забрав 4 зл. Так поступив у кількадесятьох купців. Сусабовского арештували.

ПРИСПАНИЙ ПАПІРОСКОЮ.

Мешканець Гоцлавка, Фр. Дембіньскі, хотів продати свою нерухомість. Одного разу прийшов до нього якийсь чоловік, що предложив своє посередництво при продажі. Зачали розмову. Пришелець почастував Дембіньского папіроскою. Незабаром опісля Дембіньскі відчув дивну сонність і втратив свідомість. Коли пробудився, не було ні пришельця, ні портфелю з кілька тисячами злотих. По кількох днях Дембіньскі стрінув цього „посередника". На поліції виявилося, що був ним Марцелі Кулеша, багато разів караний. Суд засудив Кулешу на 3 роки вязниці.

ТРАҐІЧНИЙ ВИПАДОК.

Католицький парох з Лардер Лейк, Онтаріо, о. Шампан, його брат, занятий у копальні золота „То-Бурн" і сотрудник католицької парохії в Кірклeнд Лейк пустилися звичайним човном в напрямі до одного острова далеко на озері Сісікініка. Нараз вивернувся човен зними і вони попадали в воду. Оба священики з трудом вирятувались, одначе молодий майнер потонув.

„НУМЕРУС КЛЯВЗУС" У МАДЯРЩИНІ.

У Мадярщині приняли в третьому читанні закон про „нумерус клкявзус" для жидів у високих школах.

ВЖЕ Й ВІВЦІ МАЮТЬ ЧЕТВЕРНЯТА.

На фармі Данила Ґрента в Пікс Ровд, на Острові Принца Едварда, приключилась рідка в овечім роді подія, бо одна вівця вродила четвернята: три баранці й одну ягничку.

ЩОБ ДІСТАТИ РОБОТУ, ПІДПАЛИВ ЛІС.

20-літній Алфред Ґюрин признався в суді в Содборі, Онт., що він підпалив ліс, щоб дістати роботу при гашенні його. Вогонь під подувами сильного полуднево-західнього вітру скоро прибирав щораз більші розміри і вже загрожував місцевості Вестрі. Заки покликані до гашення вогню робітники, в числі 40, змогли опанувати цей пожар лісу, вогонь вспів спалити 2,500 зрубаних дерев і знищити 400 акрів молодої доростаючої соснини.

Алфреда арештувала поліція в часі як він спішив зголоситись до гашення вогню, і забрала його до вязниці в Содборі.

ЗАСУДИЛИ НЕВИННО НА ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ.

1931 р. суд присяглих у Золочеві засудив на кару досмертної вязниці Теофіля Сендиґу під замітом замордування сусіда з Полтви, повіт Золочів, Мих. Лотовацького. Сендиґа пересидів у вязниці 6 літ, аж припадком устійнили, що вбивства допустився Михайло Сендиґа, мешканець того самого села. Найвищий суд у Варшаві велів відновити процес і звільнити арештованого з вязниці Чевного Хреста.

ТРИ МІСЯЦІ ВЯЗНИЦІ ЗА ПОБИТТЯ СВОЄЇ ЖІНКИ.

Г. Марчук з Ошави, Онт., буде мусіти замешкати три місяці в „Івановій хаті". Так вирішив суддя Ебс, коли Марчук признався, що побивав свою жінку.

Проти нього свідчив шеф поліції, який бачив знаки на тілі жінки від побиття. Суддя, пригадуючи Марчукові, що він не перший раз у суді за цю саму провину, сказав: „Видно, лекція ще не пішла вам до голови", і засудив його тим разом аж на три місяці.

НАСЛІДКИ КОЛОДКОВОГО ЗАКОНУ В КВЕБЕКУ.

Стисле примінення колодкового закону в Квебеку від листопаду м. р. мало ті наслідки, що департамент національного правника замкнув 7 комуністичних льокалів, включаючи в це також бюро французького комуністичного часопису Кларте.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА В БРИТІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — Посол Рис Дейвис поставив у британськім парляменті запит до премієра міністрів у справі переслідувань і замикань українських жіночих і робітничих організацій у Польщі. Посол Дейвис хоче знати, чи ці переслідування є наслідком того, що ці організації домагаються автономії, згідно з рішенням аліянтів з 11. липня 1919 р., як також, чи королівський уряд, що був одним з тих, що ґарантували здійснення цього рішення, згідний запротестувати проти тих переслідувань. Є заповіджена відповідь премієра на цей запит.

ВИКРИЛИ ВІЙСЬКОВИЙ ЗАГОВІР У КИЄВІ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Финляндія). — В Києві викрито військовий заговір, на чолі якого стояв інтендантський військовий старшина Карченко. Доносять, що у звязку з тим заговором розстріляно 217 українських офіцирів. ҐПУ проводить масові арешти по ґарнізонах інших українських міст. Ще далі нічого не знати, що сталося з Григорієм Петровським, довголітнім президентом України. При нових виборах не було його імени на виборчих лістах. Не чути і про багато інших осіб, що займали високі урядові становища. Фінляндські ґазети подають назвища тих осіб. Вони також розписуються широко й про згаданий військовий заговір.

ГАНЕБНИЙ ПРИСУД.

СТАНИСЛАВІВ. — За ведення наскрізь леґальної акції, зверненої проти пиянства, як теж за національне освідомлювання гуцулів, не вислухавши свідків оборони, трибунал польського окружного суду в Станиславові засудив: Миколу Никифорчина на 4 роки тюрми, Ольгу Косарчин на 3 роки, Василя Цапа на півтора року, Василя Кручковського на 1 рік і 3 місяці, Степана Орляка на 2 і пів року, Дарію Ґапіївну на 1 рік, Богдана Анткова на півтора року, Івана Михайлова на 1 рік і 8 місяців, Олексу Пілипонька на 2 і пів року, Анну Скородинську на 1 рік і 3 місяці, Ярослава Дусяка на півтора року, Ярослава Дзиндру на 2 роки, Гната Цара на півтора року, Володимира Бацвина на 1 рік і 3 місяці, Михайла Стасюка на 8 місяців, Марію Крушельницьку на 10 місяців. А з завішенням кари засуджено: Івана Осадцу на півтора року, Ярину Солодухівну на 1 рік, Якова Романовича на 1 рік.

ПРО НОВІ ТВОРИ ГАЙВОРОНСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Д-р Ф. Стешко помістив у 5. числі „Української Музики" дуже прихильну рецензію про „Українські народні пісні Поділля" відомого композитора М. Гайворонського, що їх видано в Ню Йорку накладом Української Музичної Накладні.

ЕКСПОНАТИ З АМЕРИКИ.

ЛЬВІВ. — „Рідна Школа" проголосила, що надійшли експонати української іміґрації з Північної Америки, які будуть виставлені на Першій Педаґоґічній Виставі, а розташовані на окремому столі в репрезентаційній салі головного будинку Національного Музею.

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО".

ЛЬВІВ. — Кооператива „Українське Народне Мистецтво" у Львові повідомляє, що перенесла свою крамницю на вул. Сикстуську ч. 20 (готель Народної Гостинниці), а бюра Кооперативи на вул. Костюшка ч. 5.

ЛІТАКОМ З МОСКВИ ДО ВЛАДИВОСТОКА.

МОСКВА. — Совєтська аґенція подає, що совєтський летун Кокінакі перелетів без перестанку простір, довгий 4,300 миль, і то за 24 години. Вилетів з Москви, а осів на землю недалеко Владивостока.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ „ЧИСТКУ".

ВІДЕНЬ. — Урядові кола твердять, що це відомі „міжнародні брехуни і фальсифікатори" поширюють у світі вісти про „австрійську чистку" і те, що арештовано понад 1,000 осіб. Кажуть, що від заняття Австрії арештовано тільки яку сотку членів штурмових батальонів.

НОВЕ НАПРУЖЕННЯ.

ЛОНДОН. — Британський премієр міністрів знайшовся в дуже трудному положенні. Парлямент і публична опінія домагаються гострого виступу проти ген. Франка, а також проти Італії, за бомбардування британських кораблів у пристанях Еспанії, чи на її побережжі. Франко запропонував один невтральний порт, який зобовязався не бомбардувати, якщо він буде вжитий тільки для торговельних цілей, а не для довозу зброї.

СПРАВИЛИ ПОЛЯКАМ ОВАЦІЮ.

ПРАГА. — На чеськім Сокільськім Здвизі повитано горячо горстку польських соколів, що прибули на Здвиг, хоч польський уряд поставився до нього неприхильно.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВА „КОМІСАРІ"

Комісар голяндської королівської поліції Росбах у своїй розмові з представником голяндської ґазети на питання, хто вбив полк. Евгена Коновальця, відповів між іншим таке: „Українські ґрупи і партії дуже розсварені, **але українці ніяк не моглиб розвязувати своїх внутрішніх непорозумінь бомбами".** Ось тому переконує його краще головна теза атентату, себто та, що **"Коновалець убитий на приказ Г.П.У.".** До такого висновку прийшов чужинець, що переводив слідство й добре вглянув у цілу справу.

Олександер Шаповал, редактор гетьманського „Нашого Стягу", узяв на себе ролю „комісаря української гетьманської поліції", й перевівши у згаданій вище траґічній справі „слідство" в Шікаґо, прийшов до висновку, що полк. Коновальця вбили самі українські націоналісти, сама О.У.Н., а зглядно її провід, чи, як він його називає, „штаб". І тому в ч. 25 „Нашого Стягу" написав він аж таке: „Допуститися аж до замордовання свого вождя, це може лиш провід, наскрізь просякнутий провокацією й зрадою".

Комісар голяндської королівської поліції заявляє, що це рішуча вина Ярослава Барановського, що вбивникові полк. Коновальця вдалося втекти. Але заразом цей комісар, що переводив правдиве слідство, заявляє ось що: **„Поведінка Барановського зрозуміла".** І виправдує мовчанку тим, що Барановський був певний, що попав у руки чекістів та що його привезли до советського посольства.

Комісар української гетьманської поліції в Шікаґо, опираючись на свою „власну совість", знає тільки одно „крутійство" Барановського, як і те, що вже „відограв провокаторську ролю один Барановський, а в ротердамській траґедії ОУН відограє також темну ролю другий Барановський . . ."

Комісар голяндської королівської поліції, Росбах подає часописам таке: **„Барановський завзято мовчить, але коли вже говорить, то рішучу правду і є рішучим ворогом большевиків".** А комісар української гетьманської поліції, Олександер Шаповал, пише в часописі ось що: „На мою думку, тайну замордовання Коновальця насамперед заховує Ярослав Барановський. Описане в „Свободі" (з 10-го червня ц. р.) його викручування перед голяндською поліцією є штучно скомпоноване". Барановський є отже далі тільки крутій і темний тип.

Тому, що комісар української гетьманської поліції назвав таврування його способу висвітлювання вбивства полк. Коновальця „патольоґічним бандитизм", подаємо нашому громадянству до відома те, як до цеї справи і до нашої нації ставиться чужинець, що вів слідство, а як ставиться до цього гетьманський провідник, що зачисляє себе до українського роду. А коли мова про справжнє висвітлення цієї траґедії, то, повторяємо ще раз, що ми є також за те, що нація має право й обовязок знати дійсну правду. Та зазначуємо, що гетьманський провідник, цілком так як і большевики, не шукає правди, а з ненависти до ОУН шкодить нації та поводиться тут так, як найбільший ворог нашого народу.

РЕЛІҐІЙНИЙ РЕНЕСАНС?

Американські українці напевно добре обзнайомлені з тяжким положенням наших церков у краю: як греко-католицької, так і православної (на західній Волині і в Холмщині). Похід проти них іде систематичний і „сумлінно" передуманий, причім майже всі польські партії конкурують у цім „шляхотнім" підприємстві...

Але, переглядаючи репортажі з наших земель за останні часи, мусимо переконатися, що той похід приніс зовсім несподівані наслідки. А саме, він значно **скріпив** привязаність наших селян, і не тільки селян, до своєї віри і до свого обряду.

В літі, як усе, відбувається величезне паломництво наших селян до Почаївської Лаври (коло Кремянця). І ось серед прочан знаходимо дуже багато „навернених" на римське католицтво. Вони зо сльозами в очах вандрують до Лаври, щоб молитися і вимолити прощення за хвилину слабости, коли, улягаючи польському натискові, зголосили свій вихід зо своєї церкви...

В другій місцевості (на Холмщині) позамикані православні церкви, а є нововибудовані костели. Але є дядьки, і то ціла маса, які не ходять до чужих святинь, які чекають роками на отворення власних, або мандрують десятками верств, щоб молитися в своїй церкві, ще не замкненій.

І є вже в Галичині римо-католики українці, які зачинають зголошувати свій перехід на греко-католицтво. Поки ще поляки так драстично не плутали церковної приналежности з приналежністю національною, наші латинники ходили до костела і лишалися добрими українцями, зберігаючи рідну мову в домашнім житті і в товариськім. Але коли дано гасло: хто римо-католик — той не українець, наші селяни римо-католики витягли з цього свою консеквенцію і зачали переходити на греко-католицтво.

Більше горнеться тепер до своєї церкви й інтеліґенція. Свідома величезної небезпеки, яка грозить нації, коли би похід на нашу церкву виказав якісь успіхи, наша інтеліґенція зачинає на кожнім кроці підкреслювати, як ніколи перед тим, свою приналежність до віри батьків. На всіх національних святах, обходах, панахидах, де присутня церква, на всіх церковних парадах (Йордан і т. п.) ніколи не бувало ще стільки інтеліґенції, як за останній рік. Цей приклад має велитенський вплив на маси, які завше чуються здезорієнтовані, коли їх верхівка лишає їх самопас і які, навпаки, чуються сильнішими, коли бачать, що ця верхівка є з ними.

Всі ці зявища, та природня реакція на похід проти нашої церкви, лекше дадуться пояснити в Галичині з її патріотичним духовенством, але виглядає як дійсне чудо на західній Волині, на Холмщині і Поліссі, де православний клер є в більшості московський з національности. Це свідчить, що і там є дуже податний ґрунт на релігійну реформацію, хочу сказати, на релігійний ренесанс серед нашого народу. Завше в критичних моментах для нації, коли вона будилася зо сну для самооборони, разом з почуттям національним вогнем спалахнуло і почуття релігійне. Так було в XVI—XVII віці в Україні, так було по 1848 році в Галичині, так було по вибуху революції 1917 р. у Великій Україні, так є знову тепер у Галичині і на зах. Волині з іншими нашими західніми землями. Треба, щоб наша патріотична інтеліґенція звернула на цей рух пильнішу увагу. Треба, щоб цілі загони нашої, відданої церкві і народові інтеліґенції йшли в села скріпляти цей релігійний рух, надавати йому напрямні і розгонову силу. Боротьба з ріжними ворожими впливами (м. і. з російськими теж) не легка, але цю боротьбу треба звести. Церква і релігія — це останній бастіон нації. Коли його візьмуть — шкода буде жахлива. Колиж його відповідно уміцнити, то ніякі наступи ніколи не будуть страшні і небезпечні.

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО УКРАЇНУ Й УКРАЇНСЬКИЙ РУХ

(Витяги із звідомлень Української Пресової Служби).

Українські націоналісти шкодили транспортові. На транспорті ще не ліквідовані наслідки націоналістичного шкідництва. Мають місце численні аварії і катастрофи. Теперішні керівники забувають, що це є метода праці націоналістів. Доперва, коли транспорт буде працювати безаварійно, тоді він стане чисто большовицьким. По всіх залізницях України дуже низький процент додержування маршрутів та залізничих ґрафіків. Особливо погано працює північно-донецька та південно-західна залізниці. Накази про передачу вагонів з одньої залізниці на другу не придержуються, хоч вд цього залежить перевіз хліба, руди, металю, вугля і т. п. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Українські націоналісти шкодили будівництву. В 1937 р. плян капітальних робіт в будівництві виконано лише на 68%. Замісць зниження вартості робіт на 13%, прийшло їх підвищення на 8%. На будівництві бракувало матеріялу. Ґнорувано машини та недодержувано ґрафіків. Часто доходило до того, що на одній будівлі був надмір матеріялу, на другій його повністю бракувало. Через брак матеріялу вживано для ріжних цілей дорогі матеріяли, бо дешевих не було під рукою. Деякі керівники будівельних трестів навмисно подавали вищий відсоток праць, щоб лише дістати від уряду більше гроша. Все це сталось наслідком того, що в будівельному апараті орудували націоналісти. Тепер є нове керівництво, та плян будов першого кварталу 1938 р. виконано лише на 6.3%. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Націоналісти в Житомирщині. Житомирська обласна партійна конференція встановила, що не всіх націоналістів відкрито та що богато з них ще замасковано криється і дальше шкодить комуністичній системі. Тому всіх завізвано, щоб дальше викривали націоналістів. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Націоналісти в Харківській Області. Харківська обласна партійна конференція ствердила, що обласна партійна орґанізація завдала націоналістам нищівного удару. Рівночасно виявилось, що націоналісти ще не добиті і далі працюють. Завізвано всіх, щоб поборювали націоналізм. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Націоналісти в Камянець-Подільській Області. Обласна партійна конференція Камянець - Подільської Области ствердила, що в обласному керівному апараті було богато українських націоналістів. Їх всіх винищено, але годі сказати, що вже винищено всіх ворогів системи. Щоб викрити рештки націоналістів, працюють посилено органи московської розвідки НКВД. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Націоналісти в системі народньої освіти в Україні. Преса стверджує, що в системі народньої освіти в Україні працювали українські націоналісти. Вони дбали за те, щоб відірвати український народ від „братнього" московського. В школах зменшували скількість годин на навчання московської мови та літератури та не дбали за те, щоб для тих предметів були відповідні вчителі. До бібліотек не купували навмисно московської літератури. При обсліді бібліотек показалось, що нпр. в Києві в бібліотеках є дуже мало московської літератури. При іспитах в деяких київських школах учні дуже слабо знали московську мову і при випускних іспитах не вміли навіть правильно написати московський диктат. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Урядові українсько - советські ґазети саботують бажання Москви. Урядові українсько-советські ґазети, орґан ЦК „Вісті" та київська обласна ґазета „Пролетарська Правда" саботують бажання Москви, розхвалювати успіхи сільського господарства комуністичної системи, публікувати заклики до селян, розхвалювати московську політику в Україні та славословити Сталіна. Ґазети переводять це систематично в життя і відмовляються навіть публікувати комуністичні заклики про „соціялістичні змагання" в праці на полі. Причиною того те, що в редакціях тих ґазет засіли націоналісти. Їх завданням було змовчувати перед селянством про успіхи системи в области сільського господарства та тим шкодити системі. — (Комуніст, 1. 6. 38).

Як шкодили націоналісти большевизмові в Кивській Области. На Київській обласній конференції піднесено, що всякі пляни націоналістів про шкідництво більшовизмові складались в підпіллі членами партійного апарату, що були скритими націоналістами. Націоналісти старались викликати в апараті атмосферу взаємного недовіря. Тільки в місті Києві виключено було з партії 3,500 людей, все за намовою націоналістів. — (Комуніст, 30. 5. 38).

Автотранспорт не готовий до хлібоперевезення. МТС України мали віддати міжрайонним автокольонам для хлібоперевезення понад 14,000 авт. Досі передано тільки 11,-753 вантажних авт. В Камянець-Подільській Области не віддано 461 авт, в Винницькій Области -563, в Харківській Области продано 9 авт, щоб їх лише не віддати державі, а в додатку знищено 171 акумуляторів. З відданих машин 7,058 вимагають основного ремонту. Інакше їх не можна вживати. Авторемонтні заводи працюють слабо. До тепер всього відремонтовано на Україні 765 авт, тобто 5.7% всього автопарку України. Тому винні українські націоналісти. — (Комуніст, 30 5. 38).

Як шкодили націоналісти в Одеській Области. Одеська обласна партконферецці встановила, що в керівному обласному апараті працювали націоналісти на керівних становищах. До них належали Веґер, Кондаков, Солошек, Вовчаренко й інші. Їх злапали при ворожій праці орґани НКВД. Вони дуже шкодили в пароплавстві. Пляни ремонту суден з місяця на місяць не виконувались. За минулий рік чорноморське пароплавство виконало свій плян праці лише на 70.3%. Тому винні націоналісти. — (Комуніст, 30. 5. 38).

Чому заводи не можуть ремонтувати тракторів. Кировський моторемонтний завод працює дуже слабо і не виконує своїх плянів. Це діється тому, що заводи з Одеси та Миколаєва не постачають заводові на час потрібні запасові частини. Особливо бракує компресорних та масляних кілець для толоків. Без них звичайно жаден мотор працювати не може. Через те ті, що віддають мотори в ремонт, не хотять платити заводові, а завод в свою чергу не виплачує заробітної платні робітникам. Серед тих повстає незадоволення. — (Комуніст, 29. 5. 38).

Націоналісти на херсонських заводах. На херсонських заводах викрито богато націоналістів. Вони були зорґанізовані та виконували ріжні диверсійні акти і шкодили заводам. Досі ще не зліквідовано наслідків шкідництва. — (Комуніст, 29. 5. 38).

Націоналісти шкодять сільському господарству. Наслідком шкідливої праці націоналістів в Миколаївській Области України в Хорлівському районі не вистало на посів насіння люцерни. Керівники району звертались всюди за насінням, але не отримали. Речинець сівби минув, а насіння нема. Плян посівів не виконаний. Дослід виявив, що насіння Хорлівського району було вислане в інший район, який його не потребував. — (Комуніст, 29. 5. 38).

Націоналісти в Камянці Подільському. Міська партійна конференція встановила, що в міському апараті Камянця Подільського орудували довгий час укранські націоналісти. Вони дуже шкодили містові. Теперішні керівники міста не дбають за ліквідацію шкідницької роботи націоналістів. — (Комуніст, 28. 5. 38).

О. Луговий. Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)

Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина перша

14)

Відділи тимчасом уставилися проти згромаджених селян. Оглядали одні одних похмуро. Скорострілі примістилися на обох крилах відділів. Комендант і вихрест звивалися наче вюни.

— Зпереду стоять найнебезпечніші, самі головачі — вказав панкові командант. Той зараз підбіг до старшини пояснити йому по німецьки, вже від себе додавши, що це найстрашніші вороги влади, червоні соціялісти, яких необхідно арештувати і відпровадити в тюрму. З селян ніхто не розумів того шварґотіння, виключивши Галієва та Василя. Трохи всім відлегло від серця, коли почули слова старшини:

— Я добре розумію по українськи і сам поговорю з селянами.

Панка мов хто зимною водою облив. Відійшов, похнюпившись, на бік. Вихрест зо свого боку жидівським жарґоном зашварґотів до старшини, згадуючи чомусь „Русляндˮ, та що два-три слова титулуючи „гер гавптман" старшину, що невдоволено слухав його базікання.

— Сказав же вам, до дідька, що сам поговорю з селянами. Чого ви пнетеся? Обійдуся і без ваших пояснень, панове, — спекався старшина вихреста.

— Галичанин! — зашептали селяни. — Українець!

— Не українець, громадяни, а хорват. Служив у Галичині і навчився вашої мови — привітливо сказав, зачувши шепіт, старшина. — Не бійтеся, я вам не ворог. Поговоримо щиро. Мій відділ прислала австрійська команда на прохання повітового старости. У вас тут бунт, чи що? Певно пошарпали якогось поміщика?... А він тепер доходить звороту забраного майна?... Га?...

— У нас навіть нема поміщика поблизьку — стискали селяни плечима.

— То в чомуж справа?... У вас тут бунт якийсь? — дивувався старшина.

— До нього підскочив командант варти.

— Вони не виконали наказу пана старости, пане капітане. Власне знехтували заборону старостовства — пояснив влесливо.

— Це ще не причина, щоб військо викликати. Яка це заборона?

— Та... це... — ніяково замнявся поліцай. — Я думав, що вам усе відомо...

— Нічого мені невідомо! — гукнув старшина сердито. — В чому виявився той бунт? Говоріть!

Панок у цивільному знов підскочив до команданта відділу, став щось говорити потихо, та старшина махнув на нього, щоб замовк.

— Коли хочете обвинувачувати селян, говоріть голосно, щоб усі чули. Між нами нема секретів. Ну, в чому старовство обвинувачує цих селян?

Панок замимрив щось під ніс. Старшина звернувся до громади:

— Може ви, громадяни, поясните, в чому справа. Бачу серед вас панотця і інтеліґентів з вищою освітою, коли судити по відзнаках. Чи ви всі, панове, також належите до бунтарів?

— Атож! Належимо! — з усміхом заявили всі проводирі. — Провідниками навіть...

— Щож це за бунт? — усміхнувся до них старшина також. — Думаю, що панотець не вчив селян різати когонебудь, чи грабувати.

— Цього то ні.

— І ці діти також належать до бунтарів? — вказав старшина на учнів і учениць.

— Також — відповів Галієв. — Здогадуємося, що вас прислано сюди на ліквідацію товариства „Просвіти". Ми більше до ніяких провин не почуваємось.

— Що ви говорите? Неймовірно! Яке відношення має карна експедиція до просвітнього товариства? — ще більш дивувався старшина.

— У нас, на жаль, має — додав священик.

— Ну! — старшина розвів руками. — Тут треба мати кінську голову, щоб розібратися у цих відносинах, бо людська заслаба. Гей, панове! — гостро підкликав поліцаїв. — Чи військо викликане на ліквідацію просвітнього товариства?

— Точно так — потвердив командант. — Староство заборонило відкриття Просвіт у повіті. Але вони і ще в дечім провинилися. Саме нині в них відбулося відкриття Просвіти.

— Всупереч забороні поліції! — підхопив вихрест.

— Он як! — здвигнув старшина плечами. — Маєте щастя, громадяни, що не прислали до вас мадярів. Ті довго не розбираються... Влада повиннаб іще допомагати, а вона колоди пхає під ноги. Бідна ваша Україна з такою адміністрацією — сумно похитав капітан головою. — Але ходімо, хоч побачимо те ваше бунтарське діло... — сказав, скочивши з коня. Подавши відділові наказ вийти за село і відпочивати там, аж поки він не надійде, старшина пішов до будинку. Панок і поліцаї хотіли було відійти з відділом, та він закликав і їх.

— Ходіть і ви, панове, не соромтеся!... Може там трупи знайдемо, бомби, гармати... Адже це бунтарі!

— В селі повно зброї, пане капітане, — хопився його слів вихрест.

— Точно так! — підхопив командант. — Недавно розброїли російський відділ, що заночував був у селі.

— Бо стали грабувати, красти! Мусіли їх роззброїти! — пояснив священик.

— Нехай видадуть зброю. А то чоловік з життям непевний — вже прохаючим голосом вимовив командант.

Зайшли до Просвіти. Селяни посунули слідом і заповнили всю салю. В обличчі небезпеки, перед озброєним відділом, усі вони мовчали, здали все на проводирів. Колиж зрозуміли, що старшина на їхній стороні, всім розвязалися язики.

— Бач, чого захотіли! Зброю віддати — зачувши прохання поліцая, закричали з усіх кутків салі. — А дзуськи! Не задирайтеся з селянами, то буде вам безпечно. Пильнуйте своїх обовязків, а до нас зась!

— Тихо! — прикрикнув старшина і всі знову замовкли. Поліцаї старалися якнебудь оправдатися. Перед старшиною, представником союзної військової влади, вони відчували більший респект, ніж перед самим старостою, господарем повіту. Те, що капітан став по стороні селян, зачепило їх до живого. Стали вишукувати ще інші селянські провини, щоб виправдати себе за викликання війська. Знову звернули увагу на зброю. Та капітан махнув зневажливо рукою:

— Дайте спокій з тією зброєю. Я не маю наказу шукати зброї, ні відбирати її. Коли буде наказ, то селяни добровільно віддадуть, що мають. Не робіть з мухи слона. Ви, що повинніб дбати про спокій і безпеку населення, самі його провокуєте і на них війська просите. Проти селян, що, ніде правди діти, кормлять вас. Соромилисяб. Я доложу в своїй команді, щоби прохань вашого старости не виконувала.

Поліцаї бурмотіли щось, оправдувались і швидко забралися з Просвіти. Боялися селянської пімсти, потурбовання їхньої гідности. Та селянам і думка не приходила про пімсту. Трохи насмішливо проводжали виходячих очима, певні своєї сили. — Ми — сила! Спокійна, тиха, але велитенська. Горе тому, хто стане задиратися з нами, зворохобить ту силу! — здавалося говорили селянські погляди.

Перезнайомившися з проводирями й оглянувши будинок, старшина став прощатись.

— Кудиж ви, пане капітане? Розгостіться у нас, переночуйте — прохали його нові знайомі наперебій.

— І вояки ваші перетомлені: промаширували трицять верств.

— Певно... Заверніть, будь ласка, свій відділ. Нехай вояки відпічнуть у селі, а то й переночують—прохав священик від себе. — Добрим людям ми раді. Просіть, громадяни, — вмовляв селян.

— Ми гостям раді. Просимо. Аби таких гостей до віку мати! — загомоніла гурма селян, обступивши капітана.

— Рад би, громадяни, та не можу... Ми люди військові, на ніч нам наказано бути назад — випрошувався капітан.

— Таж ваші вояки потомлені, голодні — не вгавали селяни. — Дівчата, — гукали на своїх доньок, — просіть!

Дівчата і молодиці обступили старшину, несміливо упрошуючи зостатися.

— А й справді, земляче, зостаньтеся! — вмовляв і Галієв. — Вечором послухаєте, як наші дівчата співають, на вечерниці вас заведемо. Зостаньтеся.

— Ні, таки мушу їхати, хоч як мені хочеться побути з вами. Може колись іншим разом... Гора з горою не сходиться, а людина ще й наприкритись добре може...

— Алеж ваші вояки! — просили.

— Їсти вони мають іще, а що потомлені... Така вже служба вояцька. Зоставайтеся гаразд та не споминайте лихом карну експедицію.

— Шкода! Ми душею раді! — жалкували просвітяни.

— Ціню вашу щирість, панове, та щож... Не можу... Служба... Колись я ще побуваю у вас в гостях... А покищо до побачення! — засалютовав на відхіднім капітан.

— Щасливо! З Богом! Не забудьте при нагоді повернутись! — кричали йому вслід.

— Ну, перша хмара проминула щасливо — сказав священик по відході капітана.

— Колиб карні експедиції так скрізь поводилися, — зажартував Бабенко — то нічого... Можна і десять витримати...

— Не всі так поводяться... Цеж хорват, син таксамо гнобленого Австрією народу, що і ми Росією. Не дивно, що він станув по нашій стороні — сумно сказав Галієв. Коли би прийшли німці, чи мадяри, не те тут булоб...

(Далі буде).

З ДНЯ

ДИСЦИПЛІНА І ДИКТАТУРА.

Недавно голова великої американської робітничої юнії, Гомер Мартин, сказав, що щоб американський організований робітничий рух міг вдержатися, він мусить задержати самодисципліну, мусить шанувати свої зобовязання, мусить виконувати свої постанови. Бо тільки в той спосіб він зуміє викликати серед американської суспільности повагу до себе та переконає всі відповідальні круги, що він є поважна група, з якою не тільки можна числитись, але й треба числитись. Гомер Мартин між іншим дослівно сказав: „В американським робітничім русі нема місця для таких осіб, котрі не додержують своїх умов, котрі ухвалюють якісь закони, а потім самі ламають їх".

ДИСЦИПЛІНА ЦЕ ЩЕ НЕ КОНЧЕ ДИКТАТУРА.

З того ясно виходить, що дисципліна ще не конче означає диктатуру. Бо сам Гомер Мартин є завзятим ворогом усякої диктатури, комуністичної чи фашистівської. Дисципліна є основою всякого суспільного ладу на світі: монархічного, ліберального, демократичного, соціялістичного, націоналістичного, комуністичного, фашистівського й інших. Без дисципліни не вдержиться ніякий устрій на світі. Коли люди на прилюдних місцях, у ріжних організаціях, чи в парляменті, ляпають язиками про ріжні суспільні реформи, ухвалюють ріжні закони, а потім ті закони самі ламають, то з їх балаканини не вийде нічого путнього; їх правляча система розлізеться мов паперовий мішок на дощі. Люди, які ухвалюють закони, а потім ламають їх, є подібні до малп Редярда Кіплінґа, описаних у його знаменитих творах. Ті малпи також збиралися на „наради", підносили ріжні думки, „дискутували" над ними, вкінці голосували над ними, ухвалювали їх, а потім, коли їм це все обридло, вони з реготом кидалися на якесь сусіднє дерево і в одній хвилині забували про все те, що ухвалювали передтим.

ЛЮДИ І МАЛПИ.

Редярд Кіплінґ знаменито знав звіринний світ. Своє життя він провів в індійських джунглях. З кожним звіром він говорить наче з людиною. Звірі, без сумніву, поводяться так, як це описав Кіплінґ. Але він навмисно вибирав такі прикмети звірят і такі сцени з їх життя, які дуже нагадували прикмети і поведінку людей.

Серед людей знаходяться такі гурти, такі організації, які поводяться так, як згадані малпи. Вони сходяться на наради, підносять ріжні думки, дискутують над ними, голосують, ухвалюють, а коли збори скінчаться і вони розійдуться додому, то відразу забувають усі те, що говорили.

ЗАКИДАЮТЬ ДИКТАТОРСТВО.

Коли хтось в того роду організації трапиться такий, що старається пригадати їм попередні ухвали і натискає, щоб вони таки виконували те, що ухвалили, то такого чоловіка називають „диктатором". „Ніби що він собі думає? Хіба він є тут якийсь всесильний пан, чи диктатор?" — говорять обурено члени такої організації.

А тим своїм обуренням вони тільки зраджують себе, що фактично вони ніколи не трактували поважно того, над чим радили і що ухвалювали. Тим своїм обуренням вони тільки доказують, що на нарадах вони приходили тільки для своєї приємности; тільки для особистої приємности вони дискутували, горячилися, підносили вгору руки. А, наговорившись, мов ті малпи, вони з реготом опускали салю нарад і про все забували. Колиж пізніше трапився чоловік, що нагадував їм попередні наради, то вони обурювалися на нього, що він бере всі ті справи занадто серіозно. „Цеж усе була тільки забава", говорять вони.

ЩО Є ДИКТАТУРА?

Дисципліна ще не конче означає диктатуру. Бо, як було згадано, дисципліна є основою кожного суспільного ладу. Диктатура ріжниться від демократії не виконуванням законів, тільки ухвалюванням їх. В диктатурі закони ухвалює найвищий диктатор, деколи за порадою (або й без неї), зо своїми найвищими помічниками. В демократії закони ухвалюють вибрані представники народу: посли, конґресмени, сенатори, радні і т. п. Колиб, наприклад, президент Рузвелт сам ухвалив біліон долярів на розбудову фльоти, або три біліони на безробіття, то без огляду на це, чи ті річи добрі, чи недобрі, його поступовання булоб диктатурою. Але коли це ухвалили вибрані представники народу, то це вже є чистою демократією.

Та, ухваливши закон, демократична система таксамо строго і послідовно переводить у життя ті закони, як і диктаторська влада. Бо колиб ті строгости не було, — колиб конґрес ухвалював собі одне, а урядники на своїх місцях, чи ціла суспільність, робилиб що інше, то це не булаб „демократія", тільки „малпячий устрій", описаний Редярдом Кіплінґом.

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ

Дальші жертви на участь української іміграції у Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 році зложили:

Братство св. Володимира, відділ 323 У. Н. Союзу	$23.00
Василь Феден	2.00
Дмитро Яремко	1.00
Теодор Боруцький	1.00
Дмитро Кархут	1.00
Михайло Левусь	1.00
Василь Шиляк	1.00
Товариство Запорозька Січ, відділ 305 У. Н. Союзу	10.00
Іван Годованець	1.00
Дмитро Гайдамака	1.00
Михайло Тиханевич	1.00
Михайло Гентош	1.00
Іван Шевчук	1.00
Петро Рудий	1.00
Товариство Січових Стрільців, відділ 44 У. Н. Союзу	10.00
Лука Демчук	1.00
Братство св. Николая, відділ 18 Провидіння	25.00
Товариство Любов, відділ 370 У. Н. Союзу	10.00
Йосип Березіцький	1.00
Гаврійл Плавак	1.00
Товариство ім. Івана Франка, відділ 390 У. Н. Союзу	5.00
Іван Прухніцький, мол.	1.00
Іван Бубрин	1.00
Теодор Кінаш	1.00
А. Губчак	1.00
М. Савяк	1.00
А. Ярема	.50
А. Панчишин	.30
Матвій Політило	1.00
Товариство ім. Тараса Шевченка, від. 281 У. Н. Союзу	25.00
Братство св. Василія Великого, відділ 76 Провидіння	25.00
Товариство ім. Тараса Шевченка, відділ 42 У. Н. Союзу	15.00
Петро Капелюх	5.00
Члени товариства Дністер, від. 361 У. Н. Союзу	37.00
Члени Товариства ім. Юрія Вашингтона, від. 199 У. Н. С.	6.18
Товариство Вільні Козаки, від. 227 У. Н. Союзу	5.00
Всіх жертв досі зібрано	**$1,111.06**

У звіті жертводавців, „Свобода" ч. 146, помилково проголошено, що Товариство ім. Тараса Шевченка, відділ 52 У. Н. Союзу, жертвувало $10.00, а має бути $15.00.

Дальші жертви просимо слати на адресу:

**P. O. Box 1014 Church Street Annex,
New York, N. Y.**

Чеки й грошеві перекази треба виписувати на імя:

**Nicholas Muraszko,
Treasurer.**

ПОМЯНУЛИ

(Допис з Відня)

У Відні, за ініціятивою „Екзекутиви Українських Товариств у Відні" та при помочі Укр. Студ. Т-ва „Січ", відбулася 4. червня ц. р. величава панахида у церкві св. Варвари, а пізніше Академія - Тризна в „Українському Клюбі" в память полк. Коновальця. Екзекутива Українських То-в у Відні видала жалібний плякат*). Участь українського громадянства Відня як на панахиді так і на академії, була небувало дуже велика.

Чин панахиди відправив парох Відня о. д-р Горникевич в асисті о. Білінкевича перед великим портретом покійника, увінчаним лавровим листям, що знаходився на переді катафальку. Навколо катафалька виднілн квіти, вінки від усіх українських товариств Відня і від Ордену пропамятної відзнаки Української Армії з військовими емблемами та символами. З амвони до самої землі звисав — на знак усенаціональної жалоби — великий жовто-блакитний прапор з націоналістичним тризубом на ньому. Біля катафалька держали почесну сторожу чотири студенти - Січовики в мазепинках та з обнаженими шаблями в руках. Півколом установилися на середині церкви колишні товариші зброї вождя, члени Української Армії. Ми бачили там на самому правому крилі ґенерал - четаря Віктора Курмановича, отамана Клюна, сот. Панькова і багато інших старшин, підстаршин і стрільців Української Армії. Січовий хор під орудою п. Гнатишина співав цілу панахиду, а коли понеслися жалібні звуки „Вічная память" та зворушлива мельодія стрілецької пісні „Чуєш, брате мій..", ми бачили, як по обличчях — із затисненими зубами — українських людей, як жінок так колишніх і будучих вояків, котилися гарячі сльози любови і привязання. При кінці панахиди виголосив о. Горникевич святочно - жалібну проповідь, закликаючи у ній над символічною могилою вождя України до єдности, братання, консолідації й концентрації всіх творчих українських сил для докінчення зачатого покійником великого діла — здобуття Україні соборности та самостійности.

З церкви все громадянство та запрошені чужинці гуртами подалися до саль Українського Клюбу, де почалася Святочна Жалібна Академія. Саля й сцена були удекоровані стилево у жалібних тонах. На чолі сцени виднів могутній портрет вічної слави вождя, а по його сторонах висіли володимирівський та націоналістичний тризуб, відповідно усвітлені. Тлом сцени й на її переді були квіти, багато зелені й вінки. Під портретом вожда — через цілу широчінь сцени — виднів напис: „Вождові Україні Вічна Слава!"

Академію відкрив ґен. В. Курманович довшою промовою, в якій могутнім, прекрасним вояцьким голосом зясував всі етапи життя та творчої, як громадянської так і військової й політичної праці Евгена Коновальця, його ролю у всіх переломових переходах найновішої історії України, його велечезні заслугу для української нації і його могутнє історичне значіння. Кінчаючи свою глибоку промову, ген. Курманович звернувся в сторону портрету вожда й зворушеним голосом висказав усі почування піетизму, що скриті в серцях українських вояків і всього народу, та заприсягнув їх іменем твердо, непохитно, вперто та вірно йти вказаним нам шляхом вожда аж до переможного кінця — до здобуття Самостійної й Соборної Української Держави. — В той час — неначе на якийсь невидимий знак — все громадянство мимовільно повстало з місць, вислухуючи й повторюючи в душі слова присяги, та закарбовуючи їх собі в глибинах своїх сердець. По двохвилевій мовчанці проголошено 40-денний період усенаціональної жалоби. Дальше промовляли інші представники. Були також співи Січового Хору і декламації.

*) Українською й німецькою мовою.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

РОМ, Н. Й.

Для родини бл. п. полк. Коновальця.

Минулої неділі, 12. червня ц. р., в укр. прав. церкві в Ромі відслужено панахиду по бл. п. полк. Е. Коновальцеві. Панахиду відправив о. Кошіль, співав хор „Сурма". Після панахиди о. Кошіль виголосив проповідь, у якій зясував, хто був полк. Коновалець та за що згинув з руки московського чекіста. По проповіді переведено збірку для родини полк. Коновальця. Зібрано $8.55, які вислано через Обеднання на призначену ціль.

Член хору „Сурма".

—o—

СЕЙНТ ДЖОЗЕФ, МО.

На інвалідів.

З нагоди 25-літнього ювилею т-ва „Запорозька Січ", 355 від. У. Н. С., ухвалено вислати з каси $5 на українських інвалідів у старім краю. Гроші вислано через Обєднання.

П. Занько, секр.

ПОБИТА ПО ЛИЦІ.

Аж американський дипломатичний уряд вмішався в побиття по лиці пані Месі, жінки американського фльотного офіцира, японським вояком у Шангаю.

WPA БУДУЄ РОЗРИВКОВІ МІСЦЯ ДЛЯ ПУБЛИКИ

Заряд Адміністрації Поступу Праці звідомляє, що внаслідок проектів допомогових робіт тисячі нових і улішшених парків будуть готові для вжитку публики цього літа.

За останні два роки WPA збудувала 770 нових міських, стейтових і державних парків на просторі поверх 22,000 акрів землі і поробила значні улішшення яких 3,000 існуючих парків на обшарі коло 160,000 акрів. Улішшення обіймають дороги, які дають доступ до тих парків, а також захисти, фонтани, сальони та ріжні прилади для розривок.

По цілім краю збудовано та улішшено поверх 7,250 атлетичних городів, площ для забави і спорту, як бейзбол і футбол, а також садків для забав дітвори. Збудовано купанки для дорослих і дітей загально на просторі 7,500,000 квадратових стіп у яких 2,000 місцевостях, а поверх 150 ставків перебудовано.

Прилади публичної власности для гри в ґолфа перемінюють цю дотепер не всім доступну, високопарну та коштовну гру на популярний спорт, як це завсіди бувало в Шотляндії, звідки ця гра походить. WPA збудувала 103 нові майдани для гри в ґолфа з загальним числом 1,143 ям, а в додатку перебудовано 167 публичних ґолфових майданів.

Гру в ситківку, цебто теніс, цей популярний і широко поширений спорт, поширено через будову звиш трох тисяч місць і улішшень поверх тисяч старих площ, що були нездалі до дальшого вжитку.

Збудовано звиш 400 ґімнастичних льокалів, а поверх двісті старих відновлено. 197 нових саль і 148 улішшених поміщують 400,000 осіб. Інші нові розривкові будинки обіймають 660 підвищень і саль на перегони, а 1,500 таких структур перебудовано. Загально звиш 3,700 нових будинків для розривок ріжного типу збудувала WPA.

Багато інших приладів та ріжних вигод на розривки, виключно до загород для гри в мяча, підковами, совганки, ріжні спорти зимою, театри під голим небом і музичні банди створила WPA.

Усі тут вичислені досягнення здобуто працею, яку виконано перед 1-шим жовтня 1937 року, коли то головний заряд WPA робив спис інвентара. Від того часу викінчено багато робіт для вигоди і розривок загалу.

Однаково важною справою є нагляд і провід робітників Розривкової Дивізії WPA, котрі слідять за тим, щоби публика мала змогу покористуватись тими вигодами. Та дивізія WPA веде 9,000 громадських осередків і допомагає вести інших 6,000 осередків.

Підчас пробного тижня минулого року, коли роблено обчислювання, публика під проводом WPA, за групами і клясами, віддала 11,500,000 годин часу для розривок, а саме приймаючи участь у ріжнороднім спорті та ґімнастиці. Підчас того самого тижня публика заняла 4,500,000 годин часу на розривки соціяльного і культурного характеру під проводом WPA.

З громадського боку праця для розради публики має загальне признання, а розривкові проєкти WPA мають великий попит. Що більше, ці принагідні проєктові праці ступнево перетворюються у правильну публичну обслугу. У багатьох громадах заведено правильну публичну розривкову працю перший раз на засадах WPA. По інших громадах цю правильну обслугу поширено на проєкти і робітників WPA.

Розривкові будинки і прилади, які збудувала WPA, належать до тих громад, котрі помагали їх творити. Дотеперішній провід WPA над розривковими проєктами мають перебрати громади, в котрих вони знаходяться. Проєкти обох типів помагають громадам у стараннях про розривки для публики на широку скалю, як це тепер водиться зо школою й бібліотекою.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

У ВІДВІДИНАХ У ПРЕЗИДЕНТА.

Шерлі Темпл, відома фільмова зірка, при виході з Білого Дому, де вона була у відвідинах у президента Рузвелта.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ЕВЕРЕТ, О.

Сповнення народнього обовязку.

Гром. Василь Лесин переслав через Обєднання жертву по $1 на такі цілі: Рідна Школа, інваліди, бойовий фонд, „Просвіта". Заразом він зазначує: „Хоч я працюю на фармі за малу плату, то відчуваю народній обовязок".

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ. (30)

„Ми сидім осьтут тихо і ждім, аж доки не настане ніч. А тоді ми підкрадемося до гурта дикунів і викрадемо Івонну", говорив Док. Довго на це вони не мусіли ждати. На дворі чимраз більше темніло, а дерева кидали чимраз довші тіни. Дикуни тимчасом розвели вогонь і на ньому пригрівали якусь свою страву. Хлопці тепер могли бачити кожний рух дикунів.

Напхавши свої животи, дикуни покотом поклалися на землю. Деякі з них скоро поснули. Тепер дикуни не мали такого великого страху, що дівчина втече від них. Бо фактично вогонь був одиноким місцем, від якого можна було заховатися від хижих звірів. Біля вогню залишився тільки Улп, якого завданням було докладати все свіжого дерева до вогню.

Хоч чоло Улпа було дуже скісне і виглядало на молпяче, то проте в ньому була маленька пучка мізку, яким він думав. А думав він думку, якби то уникнути халепи, яку придумав для нього найстарший жрець Ґолм. Нагло в його тупій голові таки блисла мудра ґадка: він знав, що відповідно до їхнього навчання жертву божкові може принести тільки найвища жрекиня.

Коли не буде жрекині, то й не буде кому виконати жертви і він останеться в живих, щоб там собі старий Ґолм не знати що плянував. Ця гадка видалась Улпові такою „знаменитою", що він з радости аж засміявся. Та скоро знов задумався: бо як тут позбутися тої білої дівчини? Незадовго розвій певних обставин допоміг йому в цьому.